

Acte fundacional de la Plataforma Congres Catala de Salut Mental

En el Conveni per promoure el 1er. Congrés Català de Salut Mental (CCSM) que signaren el passat 13 d'octubre els Col·legis de Metges, de Psicòlegs, de Diplomats en Treball Social i Diplomats d'Infermeria, es manifesta que aquest espai de trobada interdisciplinaria hauria també d'obrir els seus promotors i assistents a un procés que donés continuïtat a aquesta iniciativa. Per tant, acordaren:

“Promoure la creació d'una entitat que no només s'ocupi de la preparació d'edicions successives (del CCSM) sinó també –i sobretot– sigui el fet impulsor que ajudi al debat regular en torn als temes de la SM que interessin a la societat i els professionals, i proposi accions oportunes perquè es puguin portar a terme les conclusions a que s'arribi.”

1.- IDEES GENERALS I BASES PROGRAMÀTIQUES

El comitè organitzador d'aquest Congrés, assumint l'encàrrec de donar-li continuïtat, hem debatut sobre el caràcter més adient d'aquesta entitat a crear, i com avançar cap a ella.

Partiem de la *idea d'una 'plataforma'* àmplia i plural, una plataforma que busqués la base de suport en els professionals, en les associacions interessades en el creixement saludable de les persones i de les comunitats; en personalitats del món cultural i científic, universitari, municipal... així com en les institucions amb responsabilitat política de les xarxes assistencials i dels programes adreçats a les persones i els col·lectius.

Una plataforma que, integrant aquests diversos components, permeti fer més entenedora la dinàmica dels factors de risc i de protecció implicats en el patiment emocional i en l'aparició dels trastorns en els grups i les persones.

Partiem també, com a **base programàtica** d'unes idees entorn la Salut Mental, unes idees senzilles, obertes a desplegaments i concrecions en el si del Congrés i en futures elaboracions:

A la Presentació del Programa han pogut llegir que aquesta iniciativa per al debat plural entre les disciplines, coneixements i tecnologies que afecten 'els àmbits on es produeix això que en diem vida', pren cos en un moment en què la reforma psiquiàtrica endegada a Catalunya, encara que no culminada, ha modificat enormement el context en el qual es desplega la intervenció dels diversos col·lectius professionals, i ha permès una confrontació més directa de la nostra pràctica amb una realitat complexa i contradictòria com és la de la societat catalana d'avui.

Però malgrat que aquest marc d'atenció ve definit com a “xarxa d'utilització pública en Salut Mental”, i per tant hauria d'estar dirigida no sols al guariment i recuperació de les persones amb trastorns psiquiàtrics, sinó també –i potser sobretot–, a la promoció i defensa de la salut globalment entesa, la pràctica –assistencial, formativa, institucional...– està fortament escorada cap a l'àmbit assistencial, i a la curació.

Constatem que el concepte de salut –tan suggèrent i inspiradora de pràctiques innovadores fa uns anys– ha esdevingut confús, per una utilització reduccionista. I finalment deixat de banda, junt amb el qüestionament dels valors, de l'ètica, de l'anàlisi dels interessos econòmics i polítics que mouen les pràctiques assistencials.

Retornar el concepte de Salut Mental al seu lloc originari, un lloc plural, no tan sols centrat en la pràctica assistencial individual sinó en l'entramat de concepcions i de pràctiques socials, és un pas obligat si pretenem corregir el rumb i incidir en la comprensió dels vincles familiars, incidir eficaç i saludablement en la vida dels joves i dels vells, en el camp educatiu i laboral, en allò sanitari i allò econòmic, allò jurídic, associatiu, etc... Llocs generadors de salut i també d'alienació i de misèria material, afectiva, simbòlica...

2.- TASQUES DE L'ENTITAT CCSM

Sovint els Congressos acaben quan podria començar a donar-se el debat. Hem intentat que no ens passés això, afavorint la participació dels membres del Congrés des del seu inici, entorn dels diversos espais que hem compartit.

Fôra bo, tanmateix, que acabéssim havent creat vincles més forts entre nosaltres, i amb la voluntat de continuar treballant i aprenent, i aportant les nostres idees i l'niciatives en l'àmbit de la SM, en un continent –el CCSM– que les reculli i les ajudi a créixer.

Es per això que hem demanat als grups de treball, i demaneni a cadascù de vosaltres, que plantegeu la realització de noves *activitats científiques, culturals...*, així com *accions positives en aspectes actuals de la salut mental*.

L'entitat que necessitem hauria de facilitar aquest treball, i el d'altres grups entorn a ternes, puntuals o no, que es vagin veient necessaris de tractar.

L'entitat hauria de dotar-se d'un *òrgan d'opinió, a través d'un espai de publicació*, podent exercir una opinió col·lectiva sobre esdeveniments importants que afecten a la humanitat, els seus principes i valors.

Hauriem de pensar també en l'establiment de *connexions internacionals*, especialment a nivell europeu, afavorint els intercanvis científics i la investigació.

De fet, pensem que és entorn aquests eixos i aquesta pràctica que haurien d'articular-se les futures *edicions del CCSM*.

3.- COMPOSICIÓ, ORGANITZACIÓ, FINANCIACIÓ, ETC. DE L'ENTITAT:

Com es farà per formar part d'aquesta plataforma?,

Com s'assegurarà la presència dels "col·lectius professionals" i de les persones interessades a títol individual?,

Com concretar quins "promotors i assistents" han de formar els òrgans gestors?,

Com es lligarà aquesta entitat amb altres iniciatives de promoció i defensa de la SM?...

El grup encarregat de pensar en aquestes qüestions valorà dues possibilitats organitzatives per la "Plataforma permanent":

D'una banda, la idea d'una *associació*, composta per totes les persones que estiguessin d'acord amb les finalitats de l'entitat (finalitats i objectius que hauria de definir i aprovar la pròpia assemblea de socis) i li donessin el suport econòmic necessari pel seu funcionament; comptaria amb uns organismes escollits, amb un mandat temporal, com en qualsevol associació professional o cívica.

Aquesta proposta pretén afavorir la més àmplia participació de les persones en aquest organisme i la seva independència de les institucions i organismes públics.

Per altra banda, la idea d'una organització *intercol·legial*, amb uns principes i un programa que haurien de basar-se en les idees i propostes que hem anat debatent en aquest 1er CCSM. En la seva estructura, entorn el nucli intercol·legial, hauria d'integrar d'alguna forma –a determinar– els col·lectius professionals, cívics i també les institucions públiques que han recolzat aquesta iniciativa.

Aquesta proposta pretén conservar la capacitat operativa i la incidència cívica que l'acord intercol·legial ha demostrat en endegar aquest 1er CCSM.

El comitè organitzador s'ha inclinat per aquesta última opció, la de l'entitat de base intercol·legial.

Un cop assessorats amb el Sr. Agustí de Semir sobre l'entitat jurídica més aconsellable i que permeti una major estabilitat i adequació al desenvolupament d'aquestes tasques, pensem que l'entitat hauria d'adoptar la forma de *Fundació*.

El caràcter obert i pluridimensional que busquem és també coherent amb aquesta fórmula tècnica-jurídica, i podria afavorir-se amb la incorporació d'un *Consell Assessor* que permetés la presència, en cada moment, d'aquelles persones més escaients per assegurar la pluralitat d'opinions.

4.- PLATAFORMA I PROCÉS CONSTITUENT

Tantmateix, creiem que entre la celebració del Congrés i la constitució de l'entitat o òrgan permanent ha de transcórrer un temps que permeti un estudi més aprofundit per a configurar, amb les màximes garanties d'encert, les característiques de l'eina permanent volguda pel Congrés.

Obrim, doncs, un procés constituent en què els principes i finalitats, la composició dels seus òrgans i altres regles de funcionament (capital fundacional, estatuts, etc.), quedin definits i aprovats per totes les parts implicades.

Per fer possible aquest procés ens proposem la constitució d'una associació temporal amb caràcter de PLATAFORMA (Associació temporal regulada en la nostra legislació) perquè dugui a terme la TASCA de:

1. Examinar tots els aspectes, no solament jurídics, que condueixen a constituir com a figura més adient una Fundació o una Associació.
2. Establir reglamentàriament el sistema de designació dels membres dels òrgans de l'entitat.
3. Impulsar i facilitar la creació de grups de treball postcongrés que vagin configurant els àmbits d'intervenció de l'entitat permanent.

El comitè organitzador, en conseqüència, ha proposat la designació, per part dels Col·legis professionals, d'uns representants que constitueixin la *Plataforma temporal per la continuïtat de l'essai de debat creat pel 1r. CCSM i per impulsar noves iniciatives d'altres grups interessats en el desenvolupament de les persones i de les comunitats des d'una perspectiva interdisciplinària*.

En conseqüència, i en base a tot el que s'ha dit anteriorment, es formula el següent ACORD:

- U. – Designar la PLATAFORMA encarregada de la constitució d'una entitat de caràcter permanent SOTA LA DENOMINACIÓ DE CONGRÉS CATALÀ DE SALUT MENTAL.
- DOS. – La Plataforma designada examinarà si la forma jurídica de fundació és la més escaient o bé si és preferible adoptar la fórmula jurídica d'associació.
- TRES. – La Plataforma establirà un projecte, obert i integrat, que comunicarà a tots els participants del 1r. CCSM per tal que formulin suggeriments, esmenes i propostes; recollides aquestes establirà el projecte definitiu que presentarà en unes jornades obertes, abans de procedir als tràmits corresponents, encarregant a la mateixa Plataforma aquesta tasca.
- QUATRE. – La Plataforma queda integrada per les persones que, en un termini de 15 dies anomenaran com a representants el Col·legi Oficial de Metges de Barcelona, el Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya, el Col·legi Oficial de Diplomats d'Infermeria de Barcelona, el Col·legi Oficial de Diplomats de Treball Social i Assistents Social de Catalunya.
- CINC. – Les persones que, a títol individual o col·lectiu, desitgin participar en les tasques de la Plataforma més enllà de les reunions consultives o jornades obertes que es convocaran, podran comunicar el seu oferiment, que serà tingut en compte per la Plataforma.

5.- CALENDARI:

Abans de l'estiu, la Plataforma convocarà a tots els participants al 1r. CCSM per presentar:

- El disseny del Projecte d'entitat permanent, i recollir esmenes, propostes, etc., i
- Informar de les activitats i grups postcongrés que s'hagin endegat.

Abans de finals d'any, convocarà d'una jornada en la qual, es donarà compte del treball realitzat, i si fos possible, concloure'l.

Barcelona, 20 de febrer de 1999